

MAGIC
OF LANGUAGE

LASĪTPRASME

Co-funded by
the European Union

Jaunatnes starptautisko
programmu aģentūra

MAGIC
OF LANGUAGE

MAGIC
OF LANGUAGE

LASĪTPRASME

Co-funded by
the European Union

Jaunatnes starptautisko
programmu aģentūra

MAGIC
OF LANGUAGE

MAGIC
OF LANGUAGE

LASĪTPRASME

Co-funded by
the European Union

Jaunatnes starptautisko
programmu aģentūra

MAGIC
OF LANGUAGE

MAGIC
OF LANGUAGE

LASĪTPRASME

Co-funded by
the European Union

Jaunatnes starptautisko
programmu aģentūra

MAGIC
OF LANGUAGE

MAGIC
OF LANGUAGE

LASĪTPRASME
1.LĪMENIS

1.

ATPAZĪSTI ATSLĒGVĀRDUS!

Grupas izmērs: pāros vai nelielās grupās
Izvēlies īsu ziņu rakstu vai bloga ierakstu līdz
150 vārdiem.

- Izlasi rakstu.
- Pārī vai grupā atzīmējiet 5-7 svarīgākos
atslēgas vārdus un izteicienus!
- Apspriediet, kādēļ tieši šie vārdi ir būtiskākie,
lai saprastu rakstu!
- Uzraksti īsu kopsavilkumu par rakstu,
izmantojot atrastos atslēgvārdus!

Izvērtē:

- Kā atslēgvārdi palīdzēja izprast raksta
saturu?
- Vai bija vārdi, kas šķita svarīgi, tomēr nebija
daļa no teksta galvenās domas?

2.

SAVIENO ATTĒLU AR APRAKSTU!**Grupas izmērs:** pāros

Kopā izlasiet īsus aprakstus 2-3 teikumi) par dažādiem objektiem, vietām vai cilvēkiem.

- Apskatiet attēlu kartiņas (4-6 attēli).
- Savienojiet aprakstus ar atbilstošajiem attēliem (ja skolotājs tādus ir sagatavojis) vai ilustrē tos!
- Kad attēlu un aprakstu pāri atrasti, paskaidrojiet savu izvēli, izmantojot pēc iespējas vairāk aprakstošas īpašības!

Izvērtē:

- Vai kādi no aprakstiem bija neviennozīmīgi?
- Kā apraksti palīdzēja vizualizēt to, ko lasi?

3.

**AIZPILDI TUKŠUMUS:
KONTEKSTA PAVEDIENI**

Grupas izmērs: nelielas grupas
Izlasi īsu paragrāfu (5-6 teikumi) ar trūkstošiem vārdiem.

- Balstoties uz kontekstu paragrāfā, uzmini trūkstošos vārdus!
- Uzraksti savus minējumus tukšajās vietās, salīdzini to ar grupas biedriem!
- Pēc tam noskaidro trūkstošos vārdus un apspriediet, cik tuvi bija minējumi!

Izvērtē:

- Cik lielā mērā konteksts palīdzēja saprast trūkstošo?
- Vai tekstā bija pavedieni, kas aizveda līdz pareizajai atbildei?

4.

**TEIKUMU SECĪBA:
SALIEC STĀSTU SECĪGI!****Grupas izmērs:** pāros.

Izlasi īsu stāstu, kam teikumi sajaukti vietām!

- Pārī sakārtojiet teikumus tā, lai veidotos loģisks teksts!
- Kad sakārtots teksts, izlasiet to, lai pārlicinātos, vai tas skan labi!
- Apspriediet, kādēļ teikumu secībai ir nozīme! Kādēļ dažiem no tiem var atrasties tikai sākumā, tikai vidū vai tikai beigās?

Izvērtē:

- Kā izlēmāt, kurš teikums būs pirmais?
- Kādi pavedieni teikumos palīdzēja saprast secību?

5.

PATIESĪBA VAI MELI

Grupas izmērs: pāros vai nelielās grupās.
Izlasi īsu stāstu (5-7 teikumi)!

- Pēc izlasīšanas pārī vai grupā nosakiet, vai apgalvojumi par tekstu ir patiesi vai nepatiesi!
- Atzīmējiet, kurš no apgalvojumiem ir patiess, bet kurš nē un pamatojiet savas atbildes ar piemēriem no teksta!

Izvērtē:

- Kas palīdzēja atrast pareizos apgalvojumus?
- Uz kādām teksta daļām koncentrējāties, lai saprastu, vai apgalvojums ir patiess vai nē?

MAGIC OF LANGUAGE

LASĪTPRASME
2.LĪMENIS

1.

LASĪŠANA STARP RINDIŅĀM**Grupas izmērs:** nelielas grupas.

Izlasī īsu stāstu (150-200 vārdi), kurā ir pausts zemteksts vai dziļākas emocijas! Piemēram, saruna, kurā kāds nav apmierināts, bet nepasaka to vārdos.

- Nosauc 3 piemērus, kuros autors pauž dziļāku domu, nepasakot to tieši!
- Uzraksti īsu rindkopu, paskaidrojot, ko, Tavuprāt, nozīmē zemteksts! Pamato savu viedokli!
- Dalies ar idejām savā grupā/klasē un salīdziniet variantus!

Izvērtē:

- Kādi pavedieni norādīja uz emocijām vai domām, kas netiek paustas tiešā tekstā?
- Vai citi grupā/klasē izprata tekstu citādi? Kāpēc?

2.

VEDOKLIS VAI FAKTS

Grupu izmērs: nelielas grupas.

Izlasī īsu rakstu vai bloga ierakstu, kurā ir atrodamī gan fakti, gan viedokļi.

- Izcel 3 faktus un 3 viedokļus. Grupā apspriediet, kādēļ katrs no teikumiem atbilst vienai vai otrai kategorijai!
- Izveidojiet tabulu, kuras vienā pusē atspoguļojat visus faktus, bet otrā - visus viedokļus.

Izvērtē:

- Kāpēc tekstā ir būtiski prast atšķirt faktus no viedokļiem?
- Kā rakstnieki kombinē faktus ar viedokļiem, lai ietekmētu lasītāju?

3.

GALVENĀS DOMAS

Grupas izmērs: pāros vai nelielās grupās

Izlasī stāstu vai rakstu (200-250 vārdi).

- Pāros vai grupās uzrakstiet kopsavilkumu 3-4 teikumos, pievēršot uzmanību galvenajām idejām.
- Samainiet savu kopsavilkumu ar citas grupas kopsavilkumu un salīdziniet savas versijas!
- Apspriediet, kas tika iekļauts, kas izlaists kopsavilkumā un kāpēc!

Izvērtē:

- Kādas bija teksta galvenās atziņas?
- Kā izlēmāt, ko iekļaut kopsavilkumā?
- Vai pārī/grupā visi bija vienisprātis vai domas atšķīrās?

4.

AIZSPRIEDUMI TEKSTĀ**Grupas izmērs:** nelielas grupas

Izlasi rakstu vai viedokli, kas pauž spēcīgus uzskatus (200-250 vārdi)

- Nosaki teksta daļas, kurās ir manāmi aizspriedumi, kas pauž rakstnieka personīgo viedokli!
- Pārraksti vienu rindkopu neitrālā valodā, aizvietojot visas aizspriedumainās teksta daļas.
- Paud savu neitrālo viedokli grupā, salīdziniet savus viedokļus!

Izvērtē:

- Kas liecina par to, ka rakstītājs ir bijis aizspriedumains?
- Kādēļ ir svarīgi atpazīt aizspriedumus tekstā, kad lasām?

5.

SALĪDZINĀJUMS UN PRETSTATS

Grupas izmērs: individuāli un nelielas grupas.

Izlasi divus īsus tekstus (100-150 vārdi katrā) par vienu un to pašu tēmu! Piemēram, divi viedokļi par sociālajiem tīkliem.

- Salīdzini abos tekstos toni, saturu un autora skatupunktu.
- Izveido Venna diagrammu (kopīgo un atšķirīgo lietu salīdzinājuma diagramma), lai parādītu kopīgās un atšķirīgās īpašības starp abiem tekstiem!
- Padalies ar savu diagrammu grupā un paskaidro to!

Izvērtē:

- Kā abi teksti prezentē to pašu tēmu dažādos veidos?
- Vai kāds no tekstiem šķita pārliecinošāks? Kāpēc?

MAGIC
OF LANGUAGE

LASĪTPRASME
3.LĪMENIS

1.

**SOCIĀLIE TĪKLI:
ATPAZĪSTI VILTUS ZIŅAS!****Grupas izmērs:** individuāli.

Atrodi 3 pretrunīgas sociālo tīklu ziņas!

- Izveido faktu pārbaudes ziņojumu vai infografiku, kas vizuāli izklāsta pretrunas un pasniedz pareizu informāciju.

Izvērtē:

- Kas šīs ziņas rakstīja? Kādas ir autora attiecības ar šo tēmu?
- Kā var zināt, vai informācija ir patiesa vai nē?
- Kāds ir viltus ziņu mērķis?

2.

**ZINĀTNISKAIS TEKSTS:
IZVĒRTĒT ZIŅOJUMA PRECIZITĀTI****Grupas izmērs:** individuāli

Izveido podkāsta epizodi, kurā apspried zinātniskas izpētes kritiska izvērtējuma nozīmi, izmantojot kādu publikāciju.

- Izvēlies publikāciju vai rakstu!
- Izveido podkāsta saturu.
- Padalies ar to grupā/klasē!
- Ieraksti epizodi! (pēc izvēles)

3.

**SOCIĀLIE TĪKLI:
ATŠĶIR VIEDOKLI NO FAKTA!****Grupas izmērs:** individuāli

Izveido sociālo ziņu vai infografiku, kas izglīto par to, kā atšķirt viedokli no faktiem tiešsaistē.

- Izvēlies divas ziņas, kas satur faktus!
- Izvēlies 2 ziņas, kas satur viedokli!
- Izvēlies 2 ziņas, kas daļēji atspoguļo faktus un daļēji - viedokļus!
- Šos rakstus analizējot, izveido savu saturu!

MAGIC

OF LANGUAGE

4.

MEDIJU SATURS: ATPAZĪSTI LOĢIKAS KĻŪDAS

Grupas izmērs: individuāli

Uzraksti detalizētu kritiku vai izveido debašu formāta video satura tekstu, kurā izcel un izskaidro loģikas trūkumus (logical fallacies) kādā diskusijā!

- Izpēti, kas ir loģikas trūkums.
- Atrodi 2-3 piemērus sociālajos tīklos!
- Izveido savu saturu!

5.

MEDIJU SATURS: APKOPOT INFORMĀCIJU NO DAŽĀDIEM AVOTIEM

Grupas izmērs: individuāli

Izveido ziņojumu vai audiovizuālu prezentāciju, apkopojot informāciju no dažādiem avotiem, izceļot būtiskākos secinājumus!

- Izvēlies tēmu!
- Veic izpēti!
- Izvēlies informāciju, kuru izmantosi!
- Izveido ziņojumu!

The title 'MAGIC OF LANGUAGE' is presented in a stylized, hand-drawn font. The words are contained within two white speech bubble shapes with black outlines. The first bubble, on the left, contains the word 'MAGIC' and has a small tail pointing upwards and to the left. The second bubble, on the right, contains the words 'OF LANGUAGE' and has a small tail pointing downwards and to the right. The entire graphic is set against a solid purple background.

MAGIC OF LANGUAGE

Eiropas Savienības finansēts. Paustie viedokļi un uzskati atspoguļo autora(-u) personīgos uzskatus un ne vienmēr sakrīt ar Eiropas Savienības vai Eiropas Izglītības un Kultūras izpildaģentūras (EACEA) viedokli. Ne Eiropas Savienība, ne EACEA nenes atbildību par paustajiem uzskatiem.